RE:START
Ústecký,Karlovarský
a Moravskoslezský kraj

Pracovní veze k 28.2.2022

ZPRÁVA O REALIZACI OPATŘENÍ SOUHRNNÝCH AKČNÍCH PLÁNŮ HOSPODÁŘSKÉ RESTRUKTURALIZACE ÚK, MSK A KVK

1. 1. 2021 – 31. 12. 2021

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

www.restartregionu.cz , www.dotaceeu.cz/uhelneregiony

Obsah

Úvod ... 3
Strategie RE:START ... 4
Aktualizace Souhrnného akčního plánu Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje ... 5
Aktualizace Implementačních zásad ... 6
Aktualizace Vstupní analýzy a Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje (dále jen „aktualizace SR“) ... 6
Aktuální stav naplňování akčních plánů ... 9
Realizace opatření ... 12
Indikátory ... 15
Výhled na období 2022 ... 16
Bariéry a rizika a další realizace ... 17
Mechanismus spravedlivé transformace ... 17
Uhelná komise, Pracovní skupina 3 (PS3) ... 20
RE:START II ... 21
Závěr ... 22
Seznam použitých zkratek ... 23
Seznam tabulek ... 23
Přílohy ... 24

Úvod

Předložená Zpráva o realizaci opatření Souhrnného akčního plánu (dále jen Zpráva o realizaci) se vztahuje k již schváleným čtyřem Souhrnným akčním plánům Strategie hospodářské restrukturalizace Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje (dále jen „Akční plány"), které byly potvrzeny vládou ČR.

Výkonný tým řešil v roce 2021 následující agendy:

- **Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje** (dále jen „strategie RE:START")
- **Mechanismus spravedlivé transformace, zejména pak Plán spravedlivé územní transformace** (dále jen „PSÚT")
- **Uhelná komise, zejména pak Pracovní skupina 3 – Socioekonomické dopady** (dále jen „PS3 UK)

Zdroj: vlastní zpracování

Výkonný tým strategie RE:START – oddělení 17 - Restart

Výkonný tým strategie RE:START nadále působí v rámci organizační struktury Ministerstva pro místní rozvoj v rámci Sekce regionálního rozvoje a cestovního ruchu, oddělení 17 - Restart. V roce 2021 se tým potýkal s personálními změnami:

V regionální kanceláři v Ústeckém kraji byl k 28. 2. 2021 ukončen pracovní poměr koordinačního, projektového a programového pracovníka, který byl 15. 3. 2021 obsazen novou pracovnicí. Dále z důvodu odchodu na mateřskou dovolenou (k 30. 4.2021) byla k 1. 9. 2021 přeobsazena pracovní pozice koordinačního, projektového a programového pracovníka v kanceláři Most.

+ postupné obsazení pozic
+ 4 úřednické zkoušky
+ zajištění financování na rok 2022

V lednu 2021 vykonali 4 pracovníci Výkonného týmu úřednickou zkoušku v oboru služby 38 – Společné evropské politiky podpory a pomoci a evropské strukturální, investiční a obdobné fondy (vedoucí oddělení, konzultantka MSK, konzultantka ÚK a konzultant pro uhelné regiony).

Na období 1. 1. 2022 – 31. 12. 2022 se podařilo zajistit finanční prostředky v rámci OP Technická pomoc na projekt RE:START II, který zafinancuje činnosti oddělení RE:START.

V rámci všech činností a agend oddělení Výkonný tým absolvoval na 300 jednání (zejména online formou) z nichž řadu organizoval či na nich vystupoval s tematickým příspěvkem.

V průběhu roku 2021 došlo k převodu webové stránky www.restartregionu.cz do prostředí MMR Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Úvod (mmr.cz).

S ohledem na participaci a informování veřejnosti bylo na facebookovém profilu a na webových stránkách Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Úvod (mmr.cz) a DotaceEU - Uhelné regiony zveřejněno na 140 různých příspěvků týkajících se jak agendy RE:START, tak uhelných regionů.

Od ledna 2021 nebyla personálně obsazena regionální kancelář v Karlovarském krajina pozici konzultant/ka KVK. I přes opakované vyhlášení VŘ na obsazení pozice se nepodařilo služební místo do konce roku 2021 obsadit. V lednu 2022 proběhlo VŘ se 3 uchazeči. 1 uchazeč byl vybrán a nástup je od 1. 3. 2022.

- **potřeba zajistit dlouhodobé financování týmu**
- **s tím spojené problémy při obsazení týmu**

Od ledna 2021 nebyla personálně obsazena regionální kancelář v Karlovarském kraji na pozici koordinační, projektový a programový pracovník/ce. Tuto pozici se podařilo obsadit novou pracovnicí až 12. 4. 2021.

Obsazení pracovních pozic bylo komplikované zejména vzhledem ke garanci smlouvy na dobu určitou pouze do konce roku 2021 – pozn. pracovní pozice mají vazbu na financování z projektu OPTP (konec realizace 31. 12. 2021), vyjednání financování na realizaci strategie RE:START na další období a nutnost schválení systemizace na další období.

Strategie RE:START

- ✓ Vláda České republiky **usnesením č. 321 ze dne 29. března 2021 schválila 4. Aktualizaci Souhrnného akčního plánu** Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje.
- ✓ Vláda České republiky **usnesením č. 320 ze dne 29. března 2021 schválila aktualizaci Strategického rámce** hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje.

Pozn.: vzhledem k pandemické situaci COVID-19 nedošlo z rozhodnutí ministryně pro místní rozvoj (po dohodě s regionálními stakeholdery – kraje, tripartita atp.) k předložení materiálů na Vládu ČR v původně stanoveném termínu (tj. v květnu 2020), ale až v březnu 2021.

4. aktualizace Akčního plánu (dále též „AP4) byla projednána na regionální úrovni na jaře 2020 v souladu se stávajícím harmonogramem a Implementačními zásadami. Vzhledem k pandemické situaci COVID-19 nedošlo k předložení materiálu na vládu ČR v původně stanoveném termínu (tj. v květnu 2020), na základě žádostí o odklad ze strany regionů. Regiony byly opětovně osloveny k předkládání návrhů na nová opatření nebo aktualizaci stávajících, do kterých by byla promítnuta potřebná opatření reagující na aktuální situaci, tj. očekávaný vývoj na trhu práce a ekonomiky, možné dopady COVID-19 apod.

AP4 byl opětovně projednán na regionální úrovni v září 2020. Navrhovaná opatření byla předjednána s aktéry na regionální i národní úrovni. AP4 vychází nejen z nových podnětů („bez“ i „s“ vazbou na COVID-19), ale také z dosavadních výsledků implementace strategie RE:START. Aktualizace je výsledkem široké shody regionálních aktérů všech tří dotčených krajů a výstupem z mnoha jednání se zástupci příslušných resortů. V rámci AP4 je schváleno:

12 nových opatření – z toho 7 opatření souvisí s COVID-19 a 5 opatření je aktualizovaných z předchozích Akčních plánů.

Navržená opatření jsou/budou realizována v letech 2021 až 2030. Uskutečnění všech opatření v uvedeném rozsahu představoval pro rok 2021 nárok na finanční prostředky v objemu 459 mil. Kč, přičemž nároky na státní rozpočet v roce 2021 činily 208 mil. Kč. **K realizaci Akčního plánu v dalších letech se předpokládá využití především prostředků z fondů EU, Modernizačního fondu a Operačního programu Spravedlivá transformace (OPST) – investovaných postupně do roku 2030.**

V roce 2021 se již z těchto nových opatření podařilo zahájit aktivity vedoucí k podpoře Kulturních a kreativních odvětví (KKO), byla zahájena příprava dotačního program na podporu občanské vybavenosti či k podpoře komunitní energetiky. Ministerstvo životního prostředí (MŽP) vytvořilo Fond na podporu strategických projektů, jejichž nositelé se budou ucházet o finanční prostředky z OPST. Součástí strategických projektů očekáváme naplnění opatření zaměřeného na Centra veřejných energetiků.

U poloviny opatření z AP4 se zahájila v uplynulém období realizace. U ostatních opatření očekáváme realizaci prostřednictvím OPST (např. v tematických výzvách) **a dále v rámci Modernizačního fondu.**

Na projektech finančně participují také samotní žadatelé.

Tabulka 1 – Předpokládaný finanční rámec AP4

Údaje v mil. Kč	Celkem	Nároky na resorty/kraje		ESIF + FST + Modernizační Fond
		Alokované	Zvýšené	
2020	0	0	0	0
2021	461,5	0	210,5	251
2022-2030	73 182	0	1 100	72 082
Celkem	**73 643,5**	**0**	**1 310,5**	**72 333**

Tabulka 2 – Předpokládaný finanční rámec AP1 – AP4

Akční plán	AP1	AP2	AP3	AP4
Alokace celkem v mil. Kč	40 445	16 901	11 090	73 644
Doba realizace	2017 - 2030			
Celkem	142 080 mil. Kč			

Aktualizace Implementačních zásad

Aktualizace Implementačních zásad, které řeší jak fázi přípravy, tak i fázi naplňování Akčních plánů restrukturalizace a jejich respektování je nezbytnou podmínkou úspěšné realizace a zajištění jednotného postupu a kontinuity v dlouhodobém procesu restrukturalizace.

Došlo ke **změně názvu Národního výkonného týmu na Výkonný tým** a v rámci procesu schvalování aktualizace akčního plánu (AP) vládou ČR došlo též k úpravě organizační struktury. Dále byly definovány **činnosti zapojených subjektů v rámci přípravy AP** a také byl **sjednocen proces aktualizace dokumentů s akčním plánem Strategie regionálního rozvoje 2021+.** Počínaje rokem 2021 bude akční plán vytvářen na dvouleté období (2023 – 2024 apod.). Až doposud se prováděl sběr podnětů pro akční plán každý rok a akční plán se tak vytvářel na období jednoho roku.

Aktualizace Vstupní analýzy a Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje (dále jen „aktualizace SR“)

Tyto dokumenty byly dokončeny již v roce 2020. V rámci aktualizace byly zapracovány nové dimenze, které vycházejí z klimatických závazků České republiky, cílů připravované

transformace energetiky a útlumu těžby uhlí, (na nichž pracuje tzv. Uhelná komise, ustavená usnesením vlády v r. 2019) a z cílů (a požadavků) Zelené dohody pro Evropu (The European Green Deal).

Aktualizace Vstupní analýzy proběhla několika navzájem se doplňujícími způsoby, které využívaly různé zdroje informací, dat a zjištění:

1) **základní makroekonomická analýza** využila data aktuální v době zpracování, která jsou dostupná převážně z ČSÚ, případně z jiných běžných zdrojů sekundárních/statistických dat,
2) **analytické, koncepční a strategické dokumenty jednotlivých krajů**,
3) **konzultace a pracovní setkání expertů** strategie RE:START a pracovní skupiny strategie RE:START, v níž je široké zastoupení národních i krajských hráčů.

Aktualizace byla provedena konsorciem společností Berman group a Beepartners na základě poptávkového řízení. Byl vytvořen vnitřní expertní tým, který se podílel na připomínkování výstupů, které byly následně představeny pracovní skupině, ve které byli zastoupeni zástupci jednotlivých krajů, RSK, zmocněnci hejtmanů, MMR a externí podpory týmu RE:START.

V průběhu roku 2020 byla aktualizace Strategického rámce dokončena a připravena k předložení vládě ČR.

Materiál byl schválen na jaře 2020 krajskými RSK a tripartitami, 29. března 2021 usnesením č. 320 pak vládou ČR. Dokumenty jsou k dispozici na webových stránkách strategie RE:START: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Strategie a cíle (mmr.cz)

Strategie RE:START je vymezena 7 tematickými pilíři.

Zásadní aktualizací bylo přidání nové horizontální priority:

- T – Transformace energetiky

Schéma strategie RE:START

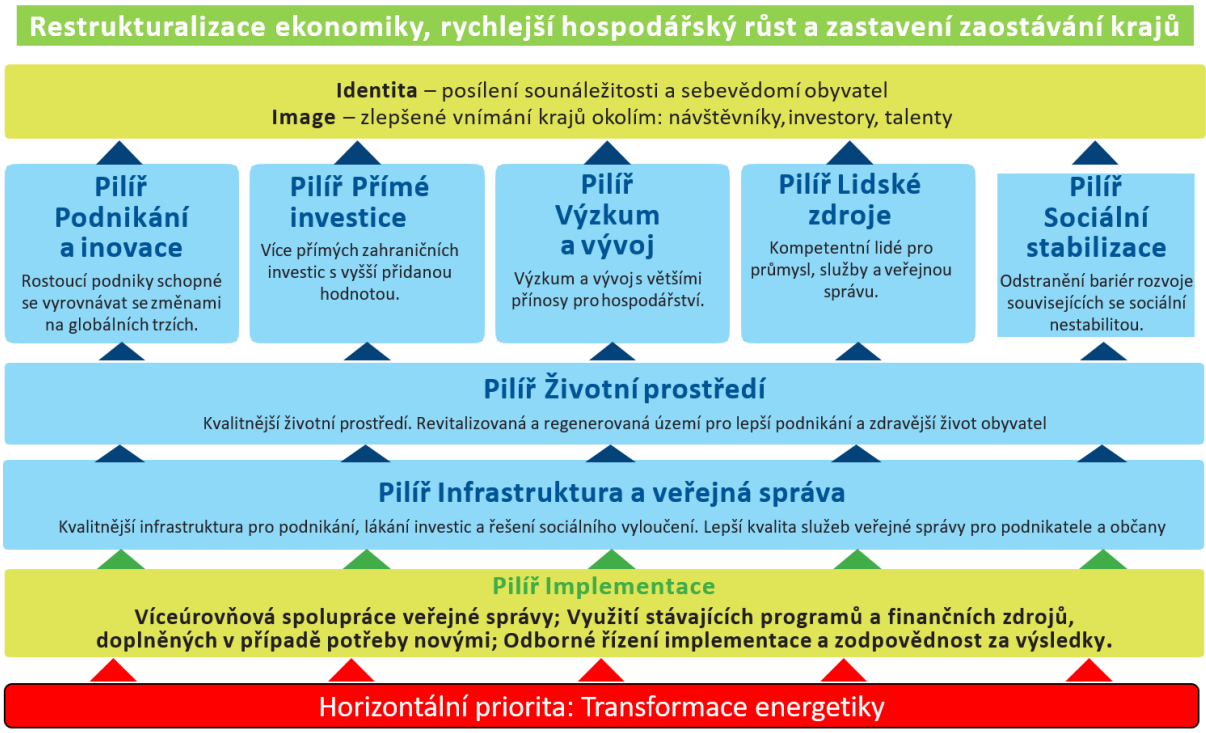

Zdroj: vlastní zpracování

Aktuální stav naplňování akčních plánů

Stav realizace opatření ve čtyřech Akčních plánech (AP1, AP2, AP3 a AP4)

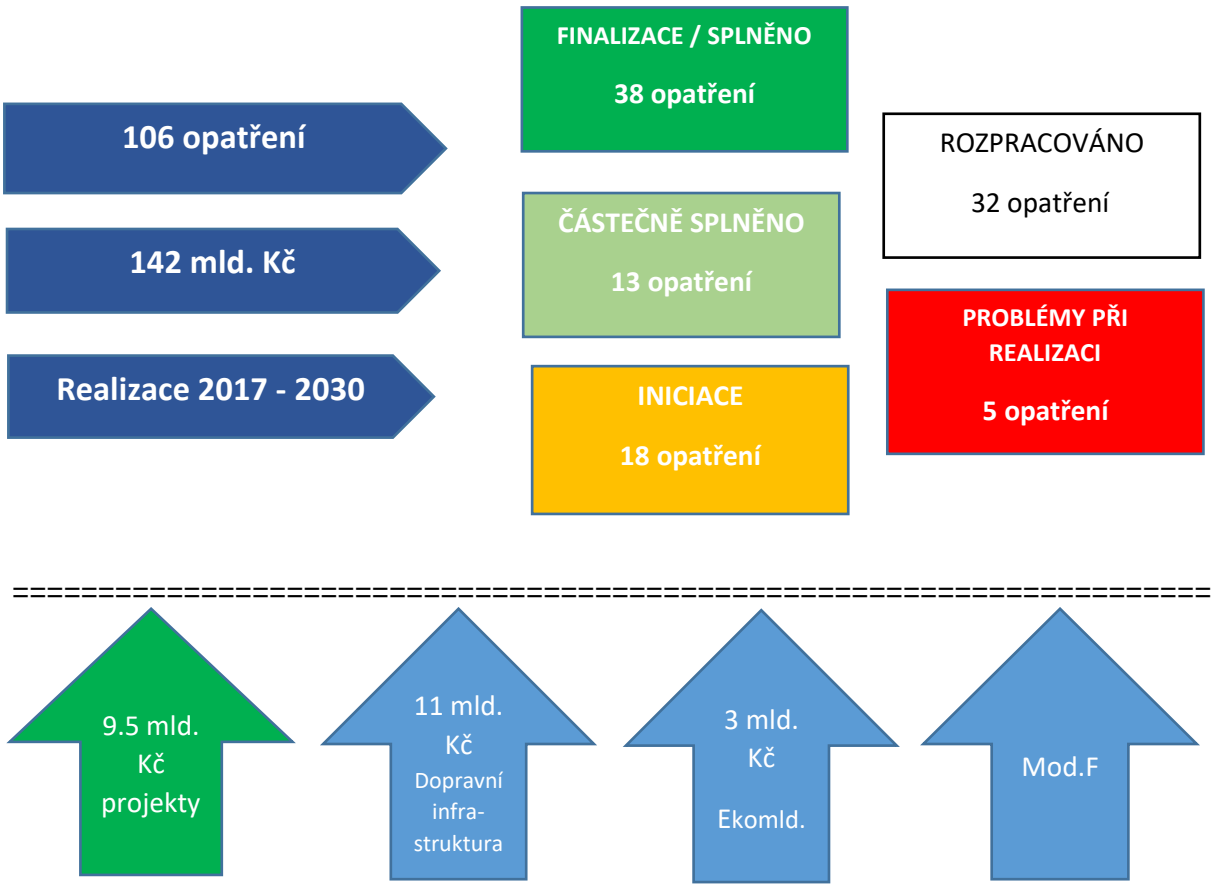

Zdroj: vlastní zpracování

Ke dni 28. 2. 2022 bylo formou realizovaných / finalizovaných opatření **do regionů přiděleno 9,5 mld. Kč.**

Do realizace strategie RE:START vstupují i další nástroje, které přímo ovlivňují její realizaci a jsou obtížněji vykazatelné. Jedná se např. **o modernizace vybrané dopravní infrastruktury** v rámci Dopravní sektorové strategie Ministerstva dopravy (**11 mld. Kč**); navýšení tzv. 15 ekomiliard programu „Ekomiliardy“ **o 3 mld. Kč**, které již nyní začínají sloužit[1] k podpoře projektů na regeneraci a resocializaci území zasažené těžbou a které by bez tohoto navýšení již nemohly být realizovány. Jedná se o prostředky, které se teprve začínají a budou

[1] Zatím se stále ještě dočerpává, předcházejí alokace 15 mld. Kč. Podpora je rozdělována na základě pravidelně aktualizované Koncepce řešení ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných společností v UK a KVK a v roce 2020, byla zpracována její 4. aktualizace.

v následujících letech v regionu Severozápad rozdělovat (aktuálně čerpáno **na projekty v Karlovarském kraji dle vnitřního členění programu ve výši 67 mil. Kč –** v součtu za ÚK a KVK čerpání prozatím nepřesáhlo 15 mld. Kč). Dále pak výzvy z **Modernizačního fondu zejména programy Heat a RES, které se aktuálně vyhodnocují**, kde je ve výzvách zvýhodnění pro strukturálně postižené regiony.

Blíže viz Příloha č.1_Přehled realizace opatření AP1-AP4.

Výčet 51 opatření, jež lze označit za splněné, částečně splněné či v probíhající realizaci:

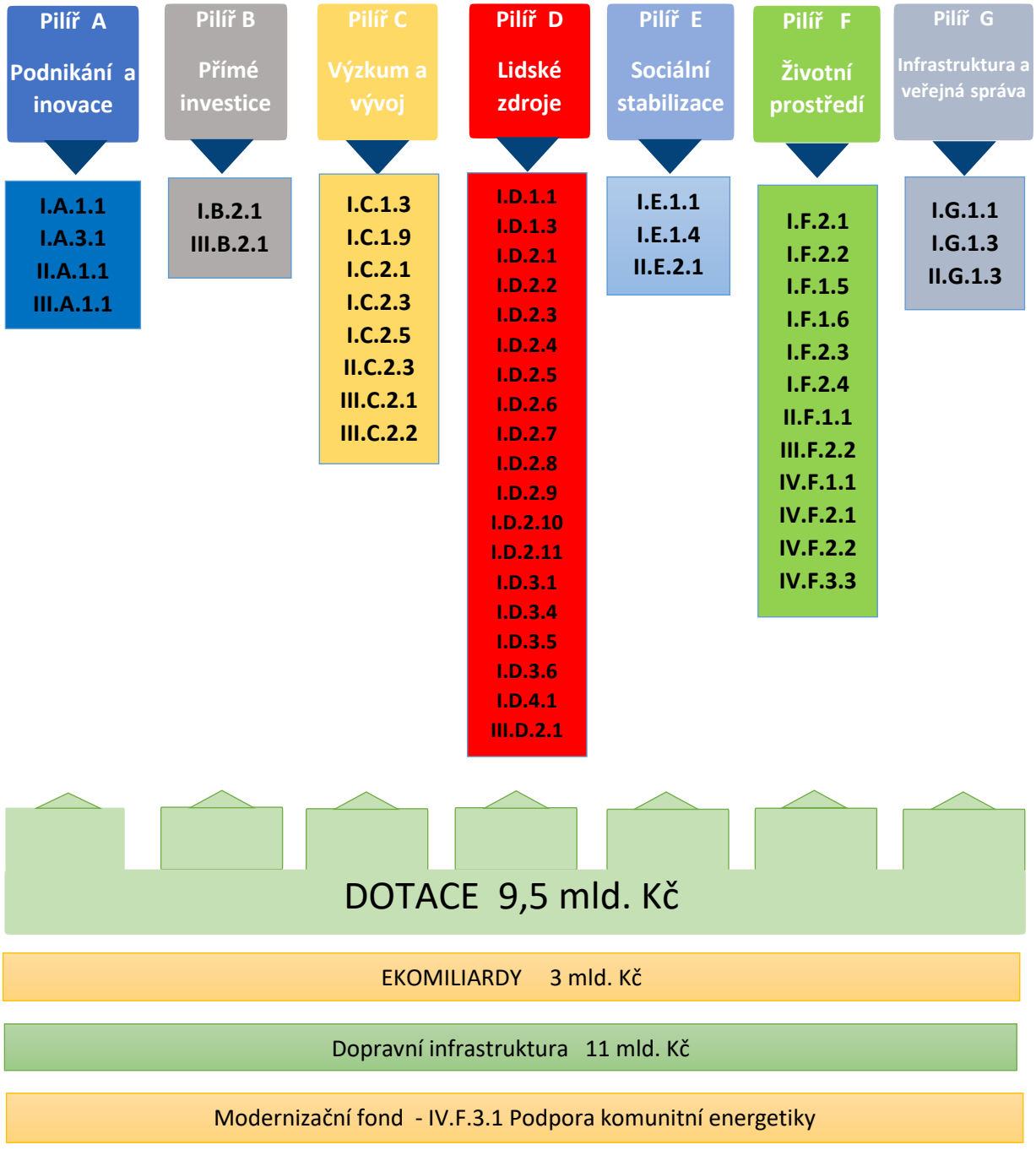

Zdroj: vlastní zpracování

Bližší rozpracování stavu realizace viz příloha č.3_Přehled realizovaných opatření AP1-AP4.

Realizace opatření

Ke dni 31. 12. 2021 byla v regionech **podpořena řada projektů v rámci již vyhlášených výzev** z níže uvedených programů a opatření a došlo k čerpání na konkrétní projekty v jednotlivých regionech.

S ohledem na **pandemickou situaci v České republice** bylo nutné ze strany jednotlivých ministerstev řešit prioritní úkoly, které s pandemií souvisí. Je tedy zřejmé, že pandemie COVID-19 má/měla sekundární dopad i do realizace strategie RE:START, a to zejména na opatření v oblasti zdravotnictví, kultury či podpory malých a střední podniků. Řada finančních prostředků byla v rámci celé ČR přerozdělována a čerpána na odstranění dopadů pandemie.

I přes tyto skutečnosti se podařilo participovat **na přípravě nových operačních programů**, což dává předpoklad kladných výsledků činnosti roku 2021 v následujících letech. Byla řešena problematika hospodářsky a sociálně ohrožených území (dále jen „HSOU“), proběhly výzvy v rámci dotačního programu MMR: Podpora revitalizace území v podprogramu Demolice v SVL a Brownfieldy pro nepodnikatelské využití. Současně se tým podílel na problematice vzniku Center veřejných energetiků.

Samostatnou agendou bylo pak **zpracování Plánu spravedlivé územní transformace**, a s tím související podpora přípravy strategických projektů v krajích a podpora MŽP a SFŽP při přípravě OPST. Realizace řady opatření z Akčních plánů může být podpořena prostřednictvím OPST. Blíže k tomuto tématu viz níže kapitola Mechanismus spravedlivé transformace.

V uplynulém období nebylo vyhlášeno velké množství výzev a veřejných soutěží, a to, jak již bylo zmíněno, zejména s ohledem na končící programové období. Níže uvádíme přehled podpor pro regiony s uvedením konkrétního zvýhodnění. 3 výzvy byly ukončeny, vyhodnoceny a výsledky zveřejněny, u 9 výzev prozatím nejsou známy výsledky (z toho 4 výzvy TAČR výsledky zveřejněny, prozatím nejsou k dispozici analytická data).

Přehled výzev v minulém období zaměřených na podporu opatření strategie RE:START

Tabulka 3 – Přehled vyhodnocených výzev za uplynulé období (rok 2021)

Název výzvy /dotační titul	Vyhlašovatel	Zvýhodnění	Přidělená částka do regionů (v Kč)
Podpora revitalizace území – program brownfieldy	MMR - SFPI	Výzva č.1 pouze pro uhelné regiony ve výši 200 mil. Kč	193 160 965
Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů, výzva V	MPO	Výzva pro uhelné regiony a HSOU	248 709 927
Demolice budov v SVL	MMR	DT 1 Demolice budov v SVL na území MSK, ÚK a KVK	23 219 430
CELKEM			**465 090 322**

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4 – Přehled vyhodnocených výzev za uplynulé období (rok 2021)

Název výzvy /dotační titul	Vyhlašovatel	Zvýhodnění	Aktuální stav výzvy
Tvorba studií a analýz možností využití vybraných brownfieldů	MMR	Výzva pouze pro vybrané BF ze strategie RE:START, alokace **8 mil. Kč**	Výzva ukončena, probíhá proces hodnocení
Podpora bydlení / technická infrastruktura	MMR	Zvýhodnění HSOU 10 bodů	Výzva ukončena, probíhá proces hodnocení
Podpora obnovy a rozvoje venkova	MMR	Zvýhodnění HSOU 5 bodů	Výzva ukončena, probíhá proces hodnocení
Podpora obcí s 3 001 - 10 000 obyvatel	MMR	Zvýhodnění HSOU 5 bodů	Výzva ukončena, probíhá proces hodnocení
4. VS Théta	TAČR	Specifická alokace - **51,6 mil. Kč**, z toho 25,8 mil. pro NUTS II Severozápad (ÚK + KVK) a 25,8 mil. pro MSK	Prozatím nemáme detailní vyhodnocení soutěže
3. VS Doprava 2020	TAČR - MD	V rámci veřejné soutěže jsou také vítány návrhy projektů, kde se zapojují uchazeči ze strukturálně postižených regionů	Prozatím nemáme detailní vyhodnocení soutěže
5. VS Prostředí pro život	TAČR - MŽP	Specifická alokace - **12 160 000 Kč**, z toho 6 080 000 Kč pro MSK a 6 080 000 pro NUTS II Severozápad (ÚK + KVK)	Prozatím nemáme detailní vyhodnocení soutěže
4. VS TREND, PP2 - Nováčci	TAČR - MPO	Bonifikace za řešení ve strukturálně postiženém regionu (10b)	Prozatím nemáme detailní vyhodnocení soutěže
Výzva na předprojektovou přípravu SP v rámci FST	MŽP - SFŽP	Pouze pro potenciální uchazeče strategických projektů do OPST, **alokace 170 mil. Kč**	Výzva ukončena, probíhá proces hodnocení

Zdroj: vlastní zpracování

Níže uvedená tabulka **zahrnuje vyčíslení finančních prostředků, které byly již v rámci regionů rozděleny konkrétním žadatelům v dotačních výzvách ve vazbě na opatření strategie RE:START. Údaje nezahrnují** např. **prostředky vynaložené na výstavbu dálnic a silnic I. třídy**. Dále také **neobsahuje alokace aktuálně vyhlášených výzev**, jejichž proces hodnocení nebyl ještě ukončen. Též **nezahrnuje čerpání z navýšených tzv. 18 ekomiliard** či **některých výzkumných projektů**, kde nebylo možné jednoznačně podporu vyčíslit.

Tabulka 5 – Přehled kumulativního čerpání dotačních prostředků v regionech od zahájení strategie RE:START do 31. 1. 2022 v meziročním srovnání

Rok	NUTS II Moravskoslezsko	NUTS II Severozápad	Ústecký	Karlovarský	Moravskoslezský
2019	**3 675 810 031**	**2 615 336 909**	2 205 993 876	409 343 033	3 675 810 031
2019 + 2020	**4 674 631 117**	**4 405 329 778**	2 952 673 086	1 452 656 692	4 674 631 117
2019 + 2020 + 2021	**4 824 089 112**	**4 720 962 105**	3 211 419 462	1 509 542 643	4 824 089 112
CELKEM	**9 545 051 218 Kč**				

Zdroj: vlastní zpracování

Podrobnější přehled čerpání jednotlivých dotačních programů v jednotlivých regionech viz „Příloha 3_Souhrn čerpání_RE_START“.

Výzvy byly připravovány ve spolupráci s oddělením RE:START a **ve vazbě na** příslušná **opatření strategie RE:START**.

Ve spolupráci s Odborem regionálního rozvoje MMR byl **upraven dotační program na Podporu revitalizace území – Revitalizace brownfieldů pro jiné než hospodářské využití** a též dotační program **Demolice SVL.**

V rámci spolupráce s Technologickou agenturou ČR (TAČR) došlo v roce 2021 k **vyjednání sjednocení způsobu předchozí podpory projektů** realizovaných od roku 2017 ve veřejných soutěžích, které TAČR administruje. Od roku 2021 bylo vyjednáno specifické zvýhodnění pro ÚK, MSK a KVK následovně:

1. *V každé vyhlašované soutěži bude stanoveno procento finančních prostředků alokovaných na soutěž, které budou určeny pro strukturálně postižené regiony. Stanovení procenta probíhá ve spolupráci TAČR.*
2. *Stanovená částka bude rozdělena 1:1 mezi NUTS Severozápad (Ústecký a Karlovarský kraj) a NUTS Moravskoslezsko (Moravskoslezský kraj).*
3. *Pravidlo zaneseno do vnitřního předpisu TAČR. Do této doby se uplatňovalo např.: bonifikace za řešení projektu ve strukturálně postiženém regionu (0-10b.) nebo bylo ve VS (veřejná soutěž) uvedeno, že jsou v rámci VS vítány návrhy projektů, kde se zapojují uchazeči ze strukturálně postižených regionů. Nyní je již sladěno dle výše uvedeného - zpravidla se jedná o 8 % z celkové alokace.*

Sjednocená úprava je vhodná mj. i z hlediska snazšího sledování podpořených projektů v regionech.

Indikátory

Jedním ze způsobů, jak **je sledována účinnost jednotlivých opatření akčního plánu, je využití tzv. indikátorů.** Část z nich je definována přímo v Akčním plánu, ale využity jsou i další, které vyplývají z jednotlivých projektů a dotačních programů a jsou tak lépe sledovatelné. Uváděné hodnoty vycházejí z projektů již realizovaných a evidovaných, řada dalších projektů je ještě v procesu realizace či u nich data zatím nejsou k dispozici. **Informace k indikátorům jsou zjišťovány Výkonným týmem komunikací s příjemci projektů, řídícími orgány a jsou průběžně zaznamenávány do tzv. projektových karet k evidenci a dalšímu vyhodnocení**. Výsledky a hodnoty se průběžně aktualizují, tak jak dochází k postupnému ukončování jednotlivých projektů a tak jak se daří získávat informace od příjemců. Indikátory jsou vykazovány souhrnně i zvlášť za jednotlivé regiony (ÚK, KVK i MSK) a vycházejí z projektů realizovaných z výzev vyhlašovaných od roku 2016.

Přehled výchozích projektů v číslech

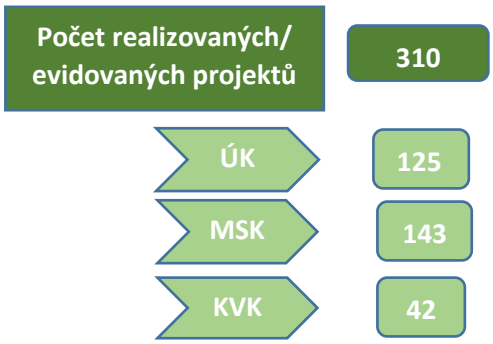

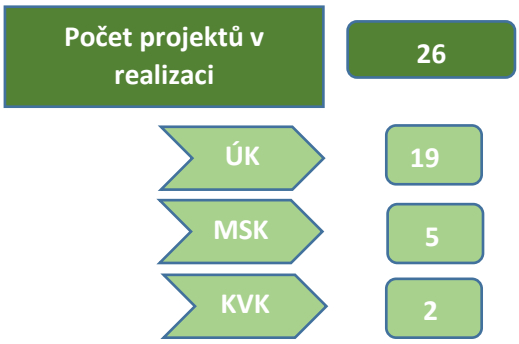

Zdroj: vlastní zpracování

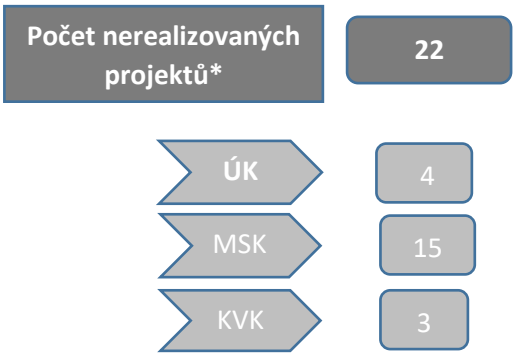

Zdroj: vlastní zpracování

* přestože byla přidělena dotace, projekt nakonec nebyl žadatelem realizován a dotaci nečerpal; uváděným důvodem byla v několika případech situace s pandemií Covid19 či např. Zelená dohoda pro Evropu, kdy žadatel uvedl, že ho situace nutí k radikálnějším opatřením v oblasti transformace, a tudíž k přípravě jiného projektu, než

na který získal dotaci; v některých případech žadatel neuspěl v prvním kole, s dotací již nepočítal a když mu nakonec byla přidělena, odmítl ji, jelikož mezitím již zpracoval a podal jiný projekt

** žadatel (zatím) neúspěšně osloven s žádostí o vyplnění základních informací do tzv. projektové karty; průběžný proces, který bude nadále pokračovat

Z rozhovorů se zástupci příjemců jednotlivých projektů se nad rámec sledovaných indikátorů objevují **sekundární přínosy v území**, kde díky strategii RE:START byly čerpány finanční prostředky např. na demolice, brownfieldy, rozvojové studie, infrastrukturu ZŠ či další. Mezi nejčastěji zmiňovanými pozitivními efekty jsou:

- Celkové či částečné zlepšení stavu lokality
- Generování rozvojových příležitostí
- Podpora následných investic, podpora místních podnikatelů
- Snížení sociopatologických jevů, kriminality, omezení kumulace problémových občanů
- Úspora finančních prostředků za opravy či dozor v území, omezení výjezdů Integrovaných záchranných složek do lokalit
- Příklady dobré praxe pro další projekty

Negativní komentáře jsme nezaznamenali.

Blíže k indikátorům a jejich hodnotám viz samostatná Příloha č.4_Indikátory.

Výhled na období 2022

V současné době je celá řada opatření v přípravě či v průběžné realizaci. V rámci strategie RE:START byly či jsou v roce 2022 otevřeny / v hodnocení / plánovány některé výše uvedené výzvy. V návaznosti na aktualizaci Strategického rámce a přidání horizontální priority T – Transformace energetiky nadále probíhají aktivity směřující k podpoře strukturálně postižených regionů související s přípravou OP Spravedlivá transformace.

V roce 2022 dojde ke spuštění operačních programů v rámci programového období 2021 – 2027. Očekáváme vyhlášení výzev, které budou reflektovat opatření ze strategie RE:START, zejména pak **zvýhodnění strukturálně postižených regionů**, které jsme v období přípravy operačních programů diskutovali se zástupci jednotlivých ministerstev a jejich řídícími orgány a Národním orgánem pro koordinaci projektů EU (dále jen „NOK“). Byl kladen důraz na promítnutí potřeb strukturálně postižených regionů a schválených opatření strategie RE:START v rámci územní dimenze do nových operačních programů v programovém období 2021+. Též budou rozdělovány finanční prostředky z **národních dotačních titulů**, zejména z **Národního plánu obnovy.**

Současně dojde ke schválení a následnému spuštění výzev v rámci Operačního programu Spravedlivá transformace (dále jen „OPST“), který je zaměřen výhradně na Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj a na jehož přípravě se výkonný tým aktivně podílí. **Alokace OPST činí 41 mld. Kč do regionů**.

Bariéry a rizika a další realizace

Od roku 2020 obecně komplikuje výkon veřejné správy pandemická situace COVID-19. Řada aktivit je na různých úrovních řešena z nižší prioritou z důvodu nutnosti řešení aktuálních potřeb souvisejících s následky pandemie, a to ať v rovině personální či věcného nebo finančního charakteru.

- **Podpora v oblasti zdravotnictví** – zejména v oblasti podpory zajištění kvalifikovaného zdravotnického personálu.
- **Zvýšení patriotismu a aktivního životního stylu** – opatření na podporu Kultury – obnova kulturních památek.

Ne vždy je možné **nastavit výzvy dotačních titulů** tak, aby umožnily realizaci všech typů projektů.

V roce 2021 byl v rámci Výkonného týmu problém s personálním obsazením uvolněných pozic, který souvisel zejména s výkonem práce na dobu určitou do roku 2021.

Za nejvýznamnější rizika procesu hospodářské restrukturalizace lze považovat:

Přerušení procesu hospodářské restrukturalizace, zvláště když se již podařilo vzbudit zájem krajských aktérů a aktivovat je. Znovuzískání důvěry by bylo velice obtížné.

Nezajištění potřebných finančních zdrojů nebo poskytování finančních zdrojů opatřením ad hoc či významné výkyvy v dostupnosti finančních zdrojů. Všechny případy by měly za následek ztrátu důvěry krajských subjektů a rozmělnění celého procesu restrukturalizace.

Mechanismus spravedlivé transformace

Mechanismus spravedlivé transformace (MST) je **nástrojem Evropské komise pro uhelné regiony**. Je součástí širšího investičního plánu pro udržitelnou Evropu a jeho cílem je finančně i prakticky pomoci regionům, pro které bude cesta k unijnímu cíli klimatické neutrality do roku 2050 složitá. Pomoc bude směřovat především do regionů závislých na fosilních zdrojích. **Má 3 pilíře – Fond spravedlivé transformace, InvestEU a úvěry EIB**. Jeho hlavním cílem je zajištění transformace a diverzifikace hospodářství v dotčených regionech, kdy je klíčová spolupráce veřejného a soukromého sektoru.

Na základě usnesení vlády č. 815 ze dne 27. července 2020 bylo zahájeno **zpracování Plánu spravedlivé územní transformace (PSÚT). Koordinací zpracování PSÚT bylo pověřeno MMR s tím, že koordinátorem aktivit při využití MST ve strukturálně postižených (uhelných) regionech bylo pověřeno oddělení 17 – Restart.** Činnost byla vykonávána ve spolupráci se zástupci dotčených krajů, MŽP a SFŽP a dalšími resorty.

Usnesení vlády č. 233/2021 dne 1. března 2021 – bod 1b uložilo předložit vládě návrh PSÚT do 15. září 2021, což bylo splněno.

Všechny činnosti související se zpracováním PSÚT ve vazbě na vládní usnesení aktivně probíhaly po celý rok 2021 a vázala se k nim řada dílčích aktivit (viz níže). **S ohledem na množství vykonaných dílčích činností, které mají přímou vazbu ke strategii RE:START, je nutné v této zprávě tyto aktivity zmínit.**

Schválení PSÚT, který je základním dokumentem a součástí OP Spravedlivá transformace, se předpokládá ze strany Evropská komise v polovině roku 2022.

Výkonný tým v rámci celého procesu zajišťuje/zajišťoval zejména:

Zpracování PSÚT dle předepsané struktury dané Nařízením Evropské komise (EK). Tato struktura je/byla postupně naplňována v souladu s definovaným obsahem jednotlivých bodů. Ve stávající podobě Plán zahrnuje všechny dostupné informace a východiska definovaná příslušnými regionálními i národními strategiemi.

Koordinace komunikace se zástupci Evropské komise – zejména DG REGIO a DG REFORM.

Účast na jednáních ze zástupci EK (jednotlivá DG), resortů a dotčených krajů, zaměřených n a přípravu PSÚT.

Koordinace a komunikace aktivit na území ČR, **zpracování podkladů pro všechna jednání** (na evropské i národní úrovni), **koordinace aktivit v regionech, zajištění součinnosti resortů – regionů – a výstupů z Transformační platformy, finalizace podkladů pro vládu ČR.**

Koordinace zástupců Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje, a to **napříč těmito kraji.** Promítání výstupů do PSÚT a úzká spolupráce s MŽP a dalšími resorty a dotčenými organizacemi.

Aktivní účast na připomínkovém procesu k podobě PSÚT se zástupci EK, který byl zahájen po dokončení PSÚT a jeho předložení na vládu ČR pro informaci na podzim 2021.

Zpracování a provoz webových stránek s ucelenými informacemi o MST – odkaz: DotaceEU - Plán spravedlivé územní transformace (PSÚT). Správa webu, jeho průběžná

aktualizace, sdílení informací a dílčích výstupů. Web zahrnuje informace jak obecného charakteru k MST a zpracování PSÚT, tak Transformační platformě či Technické asistenci. Jsou zde informace o struktuře PSÚT, organizačnímu zajištění, harmonogramu, obsahu nařízení EK, aktualit, kontaktů, prezentací se seminářů/workshopů, zápisů z jednání Transformační platformy a další.

Koordinace činnosti Transformační platformy (TP), která se v roce 2021 sešla 5x za účelem projednání aktuálních návrhů PSÚT. Cílem jednání bylo průběžně seznamovat členy TP s procesem přípravy a stavem zpracovaných podkladových dokumentů PSÚT a OPST. Následně do těchto dokumentů zapracovávat připomínky členů TP. Samotná platforma se bude v následujícím období v rámci implementace OPST podílet na jeho realizaci jako Monitorovací výbor daného OP. **Platforma je jedním z prvků jak zajistit participativní přístup v rámci diskuze o procesu transformace**, který je doplňován dalšími aktivitami Výkonného týmu v koordinaci s regiony, ale i NNO či univerzitami a dalšími stakeholdery v rámci příslušných krajů. Informace vč. zápisů z jednání a prezentací je ke stažení DotaceEU - Transformační platforma.

Koordinace spolupráce s technickou asistencí ze SRSP, kterou MMR získalo na základě zpracované žádosti v roce 2020 a na které se podíleli pracovníci týmu RE:START (kdy tato žádost byla dobře hodnocena ze strany DG REFORM a DG REGIO). Spolupráce spočívala v průběžných jednáních, konzultacích, propojování s územními stakeholdery, spoluprací na veřejných akcích (semináře) apod. Výstupy jsou na webu: DotaceEU - Plán spravedlivé územní transformace (PSÚT).

Součinnost při zpracování regionálních transformačních plánů, účast v rámci jednání pracovních skupin, konzultace, koordinace napříč kraji, metodická pomoc apod.

Spolupráci na sjednocování regionálních námětů do jednotných shodných tematických oblastí pro potřeby PSÚT a OPST.

Spolupráce při zajištění komplementarity mezi Fondem spravedlivé transformace a dalšími nástroji.

Zajištění zohlednění potřeb pro řešení problémů regionů ve vazbě na procesy transformace.

Spolupráce s MŽP při definování parametrů pro rozdělení alokace FST do regionů.

Koordinace zpracování Metodiky pro sběr dat a přístup ke strategickým projektům v PSÚT, ve spolupráci s regiony, a také v rámci konzultací v rámci poskytované technické asistence SRSP.

Koordinace spolupráce s poradenstvím JASPERS, při poradenství a evaluaci strategických záměrů, vyjednání základních parametrů konzultací pro roky 2022 - 2024.

Příprava podkladů pro získání technické asistence v rámci nástroje Evropské komise, tzv. Technical support instrument (TSI). Tým Restart zpracoval a následně v říjnu 2021 předložil žádost na EK. V prosinci 2021 byl z DG REFORM potvrzen předvýběr žádostí, přičemž žádost pro ČR se dostala do dalšího kola posuzování. Žádost je zaměřena na

zlepšení participativního přístupu v procesu transformace, přenosy dobré praxe s realizací strategických projektů, posílení iniciace projektů v regionech podporující další rozvoj těchto regionů. Na její detailnější rozpracování Výkonný tým aktuálně intenzivně pracuje ve spolupráci s kraji a regionálními stakeholdery, se kterými se definují konkrétní potřeby

Účast na jednáních se zástupci regionů, resortů a dalších partnerů. Celkem se v roce **2021 uskutečnilo téměř 300 jednání.**

Organizace workshopů, zajištění informovanosti veřejnosti. Celkem realizováno **14 workshopů/seminářů s celkovou účastí téměř 1000 osob**, účast na dalších cca **20 akcí pořádaných jinými organizacemi** (různé platformy, kulaté stoly atp.), na kterých došlo k prezentaci stavu realizace agend.

Spolupráce se zástupci Evropské investiční banky, Národní rozvojové banky, zástupci Modernizačního fondu a přenos informací na evropsku, národní i regionální úroveň. Koordinace jednání k finančním nástrojům.

Zajištění souladu s prioritami strategie RE:START vedoucími k podpoře strukturálně postižených / uhelných regionů.

- Komunikace s Národním orgánem pro koordinaci (NOK) při přípravě operačních programů.
- Spolupráce s Řídícími orgány jednotlivých operačních programů a zohlednění potřeb Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje.
- Spolupráce s MMR na Strategii regionálního rozvoje 2021+, zejména s ohledem na HSOU.

Uhelná komise, Pracovní skupina 3 (PS3)

Činnosti uhelné komise jsou vázány mj. na strategii RE:START, a to zejména v oblasti kvantifikace nákladů a dopadu odklonu od využití uhlí a související strukturální změny v dotčených regionech.

MMR je do činnosti Uhelné komise zapojeno mimo jiné jako spolupředseda pracovní skupiny PS3 řešící identifikaci sociálních a ekonomických dopadů do jednotlivých regionů, a to v úzké spolupráci s kraji.

Výkonný tým strategie RE:START se podílí na koordinaci činnosti této Pracovní skupiny 3 Uhelné komise ČR za účelem řešení problematiky **útlumu těžby uhlí a jeho dopadů do strukturálně postižených regionů a také z důvodu vazby na energetickou situaci v celé ČR.**

V rámci přímého působení v dotčených regionech se Výkonný tým podílí:

Koordinace organizace PS3 - v roce 2021 se pracovní skupina sešla 2x.

Sběr dat pro potřeby PS3.

Přenos informací do regionů.

Komunikace se zástupci zejména velkých podniků v dotčených regionech – **realizováno šetření struktury zaměstnanců** z pohledu vzdělání, dosaženého věku a dalších parametrů nezbytných pro další aktivity PS3.

Komunikace s regionálními stakeholdery, účast na jednání regionálních platforem (např. tripartita, platforma průmyslníků). V regionech se komunikuje s **cca 40 organizacemi a regionálními uskupeními.**

Komunikace na národní úrovni, účast na jednání podvýborů, ostatních Pracovních skupin, jednání Uhelné komise, RHSD a dalších – **téměř 2 desítky jednání**.

Kompletace podkladů/výstupů pro Uhelnou komisi za PS3. Spolupráce na vytvoření tzv. **Mechanismu působení transformace energetiky a útlumu těžby uhlí** (na základě popisu ve Strategickém rámci hospodářské restrukturalizace), který je jedním z průběžných výstupů Uhelné komise ČR[2]. Výstup: **„Zpracování dopadů výstupů PS1, PS2 a PS3 Uhelné komise ČR do strukturálně postižených regionů ČR“.** Zakázku zpracovávala firma Deloitte Advisory s.r.o. a je ke stažení: Prubezne-vystupy-a-doporuceni-UK-_priloha-c--3_.pdf (mpo.cz).

RE:START II

Nad rámec již výše zmíněných činností bylo potřeba na rok 2022 zajistit pro oddělení Restart financování jeho činností. Projekt Restart financovaný v rámci projektu OP Technická pomoc byl ukončen k 31.12. 2021.

V průběhu roku 2021 byla z úrovně oddělení Restart a ve spolupráci s projektovým oddělením MMR **napsána a předložena do OPTP** ke schválení **projektová žádost s názvem Restart II, jejímž předmětem je zajištění financování činnosti členů týmu Restart**. Projektová žádost CZ.08.1.125/0.0/0.0/15_001/0000271 byla dne 23. 8. 2021 na období 1. 1. 2022 – 31. 12. 2022 **schválena**.

Členům týmu byly v prosinci 2021 prodlouženy pracovní / služební poměry na dobu určitou do 31. 12. 2022.

Hlavní prioritou týmu je tak nadále pro následující období naplňování strategie RE:START prostřednictvím implementace aktuálně 106 opatření čtyř akčních plánů s průběžným vyhodnocováním jejich přínosu do strukturálně postižených regionů.

[2] Uhelná komise | MPO

Závěr

Oddělení Restart v roce 2021 v návaznosti na výše uvedená vládní usnesení rozšířilo svoji činnost na množství aktivit, souvisejících s realizací a implementací strategie RE:START (zpracování PSÚT, aktivity spojené s PS3 UK ČR)**. Veškeré činnosti a působnost v aktivitách oddělení jsou v souladu se zaměřením strategie a jejich dopad se promítne do naplnění opatření a priorit RE:STARTu v budoucnu.** Zejména činnosti související se zpracováním PSÚT a přípravou OPST zajistí pro strukturálně postižené regiony potřebné finanční prostředky na transformační projekty. Stejně tak aktivní účast v rámci PS3 Uhelné komise, kdy se tým podílel na vytvoření tzv. Mechanismu působní transformace energetiky a útlumu uhlí, který vychází z identifikace ve Strategickém rámci hospodářské restrukturalizace.

V roce 2021 se výkonný tým oddělení RE:START podílel zejména na:

- **Realizaci opatření ze čtyř Akčních plánů Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje** ve sledovaném období zahrnuje *106 opatření s plánovanou realizací do roku 2030 a s předpokládanou hodnotou 142 mld. Kč. Dosud se podařilo zpřístupnit programy díky nimž bylo do regionů k 28. 2. 2022 přiděleno 9,5 mld. Kč v rámci dotačních výzev a 11 mld. Kč v rámci realizace dálnic a silnic I. třídy, 67 mil. Kč z navýšených 18 mld. Kč z programu „Ekomiliard“* a výzvy z Modernizačního fondu na obnovitelné zdroje*. Další výzvy budou připravovány, jak z fondů EU, tak z národních dotačních programů. Významnou roli při podpoře regionů lze očekávat z OPST.*
- **Koordinaci aktivit při využití Mechanismu spravedlivé transformace ve strukturálně postižených *I* uhelných regionech, zpracování PSÚT**. Činnost vykonává ve spolupráci se zástupci dotčených krajů a s dalšími resorty.
- **Aktivitách Pracovní skupiny 3 Uhelné komise**, zejména pak při identifikaci sociálních a ekonomických dopadů po útlumu těžby v rámci jednotlivých regionů.

Pravidelně probíhá informovanost široké veřejnosti prostřednictvím webových stránek Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Úvod (mmr.cz) a DotaceEU - Uhelné regiony.

Následující období bude věnováno dopracování a finalizaci PSÚT, koordinaci Mechanismu spravedlivé transformace, pokračování naplňování vládních úkolů dle nastavených postupů, prohlubování spolupráce v rámci regionů a příslušných resortů, identifikaci rizik a návrhů na jejich eliminaci, přípravu aktualizace 5. Akčního plánu a pokračující spolupráci v rámci činnosti PS3 Uhelné komise.

Současně bude potřeba personálně stabilizovat Výkonný tým a vyjednat finanční prostředky na pokračování všech aktivit týmu RE:START nejen na národní, ale i regionální úrovni po ukončení roku 2022, kdy končí jeho financování z OPTP.

Seznam použitých zkratek

Zkratka	Význam
AP	Akční plán
DG REFORM	Directorate General for Structural Reform
DG REGIO	Directorate General for Regional and Urban Policy
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
HSOU	Hospodářsky a sociálně ohrožená území
FST	Fond spravedlivé transformace
KVK	Karlovarský kraj
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MSK	Moravskoslezský kraj
MST	Mechanismus spravedlivé transformace
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	Nestátní nezisková organizace
NOK	Národní orgán pro koordinaci
OP	Operační program
OPST	Operační program Spravedlivá transformace
OPTP	Operační program Technická pomoc
PSÚT	Plán spravedlivé územní transformace
RE:START	Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje
TP	Transformační platforma
ŘO	Řídící orgán
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SRSP	Structural Reform Support Programme
SVL	Sociálně vyloučené lokality
TSI	Technical Support Instrument
ÚK	Ústecký kraj

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Předpokládaný finanční rámec AP4 6
Tabulka 2 – Předpokládaný finanční rámec AP1 – AP4 6
Tabulka 4 – Přehled vyhodnocených výzev za uplynulé období (rok 2021) 12
Tabulka 5 – Přehled vyhodnocených výzev za uplynulé období (rok 2021) 13
Tabulka 6 – Přehled kumulativního čerpání dotačních prostředků v regionech od zahájení strategie RE:START do 31. 1. 2022 v meziročním srovnání 14

Přílohy

Příloha 1 – Přehled realizace opatření AP1-AP4
Příloha 2 – Přehled realizovaných opatření AP1-AP4
Příloha 3 – Souhrn čerpání_RE:START
Příloha 4 – Indikátory